

$E_{1\text{см}}^{1\%}$ – питомий показник поглинання стандартного розчину цинарозиду, який дорівнює 145, за довжини хвилі 400 нм;

m – наважка досліджуваної сировини, г;

W – втрата в масі при висушуванні сировини;

V_a – об'єм аліквоти, мл.

Отримані результати. Було встановлено, що вміст суми флавоноїдів у траві складає $2,18 \pm 0,02$ %, у квітках – $1,61 \pm 0,01$ % у перерахунку на цинарозид і суху сировину.

Висновки. В результаті дослідження було з'ясовано що трава і квітки безсмертника приквіткового мають досить значну суму флавоноїдів. З урахуванням широкій сировинної бази, можливості культивування, безсмертник приквітковий є перспективною рослиною для створення лікарських препаратів з антиоксидантною та іншими видами активності.

ПЕРСПЕКТИВИ ВИВЧЕННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ЛИСТЯ ОБЛІПИХИ КРУШИНОВИДНОЇ

Науменко Л.С., Попова Н.В.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

naumenko.lyuba503@gmail.com

Вступ. Лікарські рослини здавна привертають увагу при створенні лікарських препаратів, вони містять в своєму складі комплекс біологічно активних речовин, які зумовлюють їх цілющі властивості. Як відомо, у рослинах біологічно активні речовини знаходяться в оптимальних співвідношеннях. Препарати рослинного походження діють на організм комплексно і перевагою фітотерапії є мінімальна кількість побічних ефектів, навіть при довготривалому їх застосуванні. Однією з таких рослин є обліпіха крушиновидна, яка добре відома та здавна використовується завдяки своїм плодам. Листя обліпіхи також мають цілющі властивості та є перспективним у вивченні та створенні на його основі нових лікарських препаратів.

Мета дослідження. Вивчення складу біологічно активних речовин листя обліпіхи та створення на його основі нових лікарських препаратів. Вдосконалення технології отримання екстракту з листя обліпіхи крушино видної та вивчення біологічної активності екстракту.

Матеріали та методи. Об'єктами дослідження були листя обліпіхи крушиновидної, заготовлені на фармакопейній ділянці НФаУ. Якісний склад та кількісний вміст біологічно активних речовин листя обліпіхи крушиновидної встановлювали за допомогою хімічних реакцій, а також хроматографічними методами аналізу (паперова, тонкошарова, газова, високоефективна рідинна хроматографія). Екстракт отримували за допомогою методу вакуум фільтраційної екстракції у співвідношенні сировина – екстракт 1:5, в якості екстрагента використовували спирт етиловий різної концентрації.

Отримані результати. Результатами проведених випробувань встановлено наявність в листях обліпіхи амінокислот, жирних кислот, гідроксикоричних кислот, цукрів, та мінеральних елементів. Отримано сухий екстракт листя обліпіхи за вдосконаленою схемою та встановлено його біологічну активність щодо вірусів грипу, герпесу та коронавірусу свиней, грибків *Candida albicans* та бактерій *Staphylococcus aureus*, *Escherichia coli*, *Pseudomonas aeruginosa*, *Bacillus subtilis*, *Proteus vulgaris*.

Висновки. Розроблено вдосконалену технологію одержання сухого екстракту листя обліпихи та проведено дослідження його складу. Запропонований метод кількісного аналізу вмісту суми фенольних сполук у сухому екстракті та сировині. Новий екстракт показав перспективність як протимікробний, протигрибковий та противірусний засіб.

ПРО ПЕРСПЕКТИВИ ПОШУКУ ТА РОЗРОБКИ НОВИХ ВИДІВ РОСЛИННОЇ СИРОВИНИ НА ОСНОВІ ХАРЧОВИХ РОСЛИН

Омельченко З.І., Кисличенко В.С., Немашкало В.В., Ткалич Д.С.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

zinaidaomel4enko@gmail.com

Вступ. Одним з перспективних сировинних джерел для розробки нових видів лікарської рослинної сировини є харчові рослини, корисні властивості і безпека яких підтверджуються багатовіковим досвідом використання. Дана обставина є основоположною при їх застосуванні в дієтотерапії, фітотерапії, нутриціології при різних, як правило, хронічних захворюваннях. У числі таких харчових рослин, які пройшли довгий шлях народної медицини, слід виділити портулак городній (*Portulaca oleracea* L.) і монарду лимонну (*Monarda citriodora* Cerv. exlag.). У дикій природі України портулак можна зустріти майже скрізь, на пустирях, городах, біля житла, в садах і на полях. Монарду лимонну завезено з Америки, де вона росте як бур'ян у дикій флорі США і Мексики. Введена в культуру як пряна й декоративна рослина в багатьох країнах Європи і Америки. Останніми роками активно завойовує популярність у городників України. Траву портулака городнього вживають при нефриті, піелонефритах, циститах, а також гонорей, трихомонадних кольпітах, сифілітичних ураженнях суглобів, дизентерії, укусах змій і комах. У траві монарди лимонної міститься ефірна олія, яка виявляє антимікробні та антисептичні властивості.

Мета дослідження. Фітохімічне вивчення трави портулаку городнього і монарди лимонної.

Матеріали та методи. Трави портулака городнього і монарди лимонної заготівляли у 2020 р. у Харківській обл. Загальновідомими методами фармакогностичного аналізу встановлювали наявність жирної і ефірної олії, полісахаридів, вітамінів.

Отримані результати. Ліпофільна фракція трави портулака городнього склала 0,45%, полісахаридна – 2,06%, вітамінна – 2,03%. Вміст ефірної олії у траві монарди лимонної склав 2,89%, полісахаридів – 2,12%, вітамінів – 2,86%.

Висновки. Досліджувана сировина накопичує значний комплекс біологічно активних речовин. Однак, незважаючи на очевидну цінність цих рослин, на фармацевтичному ринку України на сьогоднішній день немає зареєстрованих лікарських препаратів на їх основі; при цьому відсутність вітчизняних розробок багато в чому стримується недостатністю даних фармакогностичного характеру і відсутністю відповідного блоку нормативної документації на досліджувану сировину. У зв'язку з вищевикладеним буде актуальним і доцільним проведення досліджень з розробки і обґрунтування перспектив їх подальшого використання для створення лікарських препаратів.